

ILT

Inläsningstjänst

Kom igång med Begreppa!

Språket är
nyckeln till
kunskap och
skolframgång

Innehållsförteckning

1	Om Begreppa – flerspråkigt stöd i undervisningen	2
2	Läromedelsguiderna – muntlig studiehandledning på elevens modersmål	2
3	Begreppafilmerna – korta flerspråkiga filmer inom NO och SO	2
4	Användning - förförståelse och fördjupning.....	3
4.1	Skapa förförståelse - titta på en Begreppafilm.....	3
4.2	Förklara – gå igenom utvalda nyckelbegrepp.....	3
4.3	Fördjupning – Lyssna på en Läromedelsguide.....	3
4.4	Samtala – arbeta språkutvecklande.....	3
4.5	Repetition.....	4
5	Kom igång.....	4
5.1	Läromedelsguiderna.....	4
5.2	Begreppafilmerna.....	5
6	Hjälp och support.....	5

1 Om Begreppa – flerspråkigt stöd i undervisningen

Begreppa är en tjänst från ILT Inläsningstjänst. I tjänsten ingår Läromedelsguider och Begreppafilmer – flerspråkiga filmer inom NO- och SO-ämnena.

Begreppa gör det lätt att greppa både det centrala innehållet och läromedlet. Eleverna lär sig svenska begrepp samtidigt som modersmålet utvecklas och stärks. Genom Begreppa kan också elevernas vårdnadshavare eller andra viktiga vuxna involveras i större grad i skolgången. Det ökar chanserna för att eleverna ska nå uppsatta mål och klara sin skolgång.

I den här kom-igång-guiden kan du läsa om hur guiderna och filmerna är tänkta att användas och hur de samspelar med varandra.

2 Läromedelsguider – muntlig studiehandledning på elevens modersmål

Språket är nyckeln till kunskap och skolframgång.

Med Läromedelsguider har dina elever möjlighet att lyssna på en studiehandledning på sitt modersmål till varje del i sin lärobok. Det gör att elever med annat modersmål än svenska snabbare kan ta till sig samma kunskap som sina klasskamrater och inkluderas i den ordinarie undervisningen. Det kan minska elevernas utanförskap och spara tid för dig som lärare.

Läromedelsguiderna är mer än bara översättningar – det är pedagogiska bearbetningar på elevens modersmål i ljudform, inlästa av studiehandledare/modersmållärare. Genom att eleverna får lyssna på sina läromedel på modersmålet ökar förståelsen för innehållet. När eleverna förstår innehållet blir det också enklare att ta till sig kunskap, och möjligheten till lärande ökar.

3 Begreppafilmerna – korta flerspråkiga filmer inom NO och SO

Begreppafilmerna är korta (2–3 min) förklarande filmer i NO- och SO-ämnena. Filmerna utgår från kursplanens centrala innehåll för åk 7–9 och förklarar viktiga begrepp inom ett område. Filmerna passar givetvis även bra att använda för vetgiriga elever på mellanstadiet, eller gymnasieelever som behöver stärka sina grundkunskaper i ämnet.

Med hjälp av ”språkväxlaren” kan eleverna se på filmerna med ljud och text både på svenska och på sitt modersmål.

Till filmerna finns också ord och begrepp förklarade både på svenska och på elevernas modersmål samt direktlänkar till Läromedelsguiderna. Filmerna hjälper eleverna att förstå innehållet i sitt läromedel och passar också utmärkt att titta på som repetition inför ett prov.

4 Användning - förförståelse och fördjupning

4.1 Skapa förförståelse - titta på en Begreppsfilm

Förförståelse är en nyckel som ger eleverna möjlighet att bättre följa undervisningen i klassrummet och bygga vidare på de kunskaper eleverna redan har.

När ett nytt arbetsområde ska introduceras i ett ämne kan ni, för att skapa förförståelse, börja med att titta på en kort film i det aktuella ämnet. Visa eleverna hur man använder språkväxlaren för att få ljud eller undertexter på deras modersmål. Eleverna kan också med fördel titta på filmen hemma som repetition, till exempel inför ett prov.

4.2 Förklara – gå igenom utvalda nyckelbegrepp

Till varje film finns ett antal utvalda nyckelbegrepp med förklaringar översatta till elevernas modersmål. Gå igenom dessa med eleverna. När eleverna får dessa ämnesord förklarade både på svenska och sitt modersmål har de lättare att ta till sig innehållet i läromedlet.

4.3 Fördjupning – lyssna på en Läromedelsguide

Under varje film finns direktlänkar till Läromedelsguider där eleverna kan fördjupa sig inom det område som filmen tagit upp. Uppmana eleverna att lyssna på Läromedelsguider till aktuella stycken/sidor i läroboken hemma. Under arbetet med ett avsnitt eller kapitel bör eleverna fortlöpande följa med i läroboken med hjälp av guiden. Ge eleverna i läxa att lyssna på den del av boken som är relevant inför varje lektionstillfälle.

4.4 Samtala – arbeta språkutvecklande

Arbetet i klassrummet bör organiseras så att alla elever får stort talutrymme. Språket utvecklas när det används i meningsfulla sammanhang och de svensktalande klasskamraterna är, liksom inläsarna i Läromedelsguiden, språkliga förebilder.

Viktigt för alla elever är att de får vara aktiva, i många, återkommande och olika konstellationer. De måste få samtala, till exempel i "bikupor", förklara och resonera utifrån uppgifter eller frågor till bokens text och innehåll. För den alldeles nyanlända eleven kanske en klasskamrat kan finnas till hands och hjälpa till med att förklara och översätta. Om studiehandledare finns att tillgå, kan eleven också få med sina uppgifter till de lektionerna.

Även modersmålet fortsätter att utvecklas, framför allt ordförrådet som hör ihop med olika skolämnen, genom studiehandledning och Läromedelsguider. Eleverna bör lyssna flera gånger på både den svenska inläsningen och studiehandledningen på modersmålet. Ge gärna uppgifter i samband med lyssnandet och utnyttja repetitionsfrågor eller sammanfattningar i boken om det finns.

Eleverna behöver inte i alla lägen kunna besvara frågor eller sammanfatta på god svenska, det är bearbetningen av textinnehållet som leder till förståelse som är det viktiga.

4.5 Repetition

Vid arbetsområdets slut är det dags att repetera! Eleverna förväntas redovisa sina kunskaper i ämnet, muntligt eller skriftligt, dvs med hjälp av språket.

Läromedelsguiderna och filmerna är ett stort stöd för eleverna i arbetet med att repetera och plugga på. Du som lärare behöver förklara vad eleverna ska redovisa och hur det kommer bedömas utifrån målen för avsnittet. Instuderingsfrågor och övningar är till god hjälp, dela gärna ut sådana.

Kanske kan studiehandledare eller klasskamrater hjälpa till, och många elever har också ambitiösa vårdnadshavare eller andra viktiga vuxna till hands. Även dessa kan lyssna på Läromedelsguiderna och titta på Begreppafilmerna,

Samarbeta gärna med vårdnadshavare genom att fortlöpande informera dem om skolarbetet. Om vårdnadshavare får veta att tolk kommer finnas med på informationsmöten ökar vårdnadshavares engagemang och förtroende för skolan och ert arbete.

5 Kom igång

5.1 Läromedelsguiderna

Logga in

För att lyssna på en Läromedelsguide loggar man in med sitt konto hos ILT Inläsningstjänst på www.inlasningstjanst.se eller via appen ILT Inläsningstjänst. Appen laddas ner gratis från App Store eller Google Play.

Hitta din Läromedelsguide

Klicka på **Bibliotek** i menyn och sök på det läromedel du vill ha en Läromedelsguide till. Se till att filtrera på tjänsten Studiestöd/Begreppa för att hitta Läromedelsguiderna.

Lägg till guiden/läromedlet i din bokhylla

Klicka på + på guidens/läromedlets omslag och välj "Lägg till i min bokhylla".

Lyssna

- Klicka på **Bokhyllan** i menyn.
- Klicka på guiden/läromedlet i bokhyllan för att lyssna.
- Om man vill kan man ändra hastighet på uppspelningen och sätta bokmärken med egna anteckningar.

5.2 Begreppafilmerna

Logga in

För att titta på en Begreppafilm loggar man in med sitt konto hos ILT Inläsningstjänst på www.inlasningstjanst.se. Filmerna går för närvarande inte att komma åt via appen.

Sök film

- Klicka på **Begreppa** i menyn.
- Välj film utifrån ämne och centralt innehåll, alternativt sök film genom att skriva in ett sökord i sökrutan.

Byt språk

När man tittar på en film kan man via Språkväxlaren längst ner till höger i videospelaren välja språk för uppläsning samt undertexter.

Begrepp

Under fliken **Begrepp** listas viktiga ord och begrepp som filmen tar upp. Välj språk för att få förklaring på annat språk än svenska.

Fördjupning

Under fliken **Fördjupning** visas de Läromedelsguider som hör till det ämne filmen tar upp. Klicka på en guide för att lyssna vidare.

Glöm inte bort att informera vårdnadshavarna och studiehandledare om att eleven har tillgång till **Begreppa**.

6 Hjälp och support

Vår kundsupport kan du ringa måndag till fredag mellan 8.00 och 16.30. Övriga tider kan du mejla oss.

Telefon: 08 – 556 115 50

Epost: kundsupport@inlasningstjanst.se

På vår hemsida hittar du fler filmer och guider som hjälper dig på vägen www.inlasningstjanst.se/kundsupport. Här finns också information som du kan använda för att informera dina elevers vårdnadshavare om vilka tjänster som finns tillgängliga på din skola.